

Vuxenutbildning

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om vuxenutbildningen, främst med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående beredning och tidigare ställningstaganden. Sju motionsyrkanden bereds förenklat eftersom de till sin huvudsakliga innebörd överensstämmer med motionsförslag som har behandlats tidigare under valperioden.

I betänkandet finns 13 reservationer (M, SD, C, L och KD).

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Övergrepande om vuxenutbildning	7
Yrkeshögskolan	12
Eftergymnasial utbildning för särskoleelever	17
Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.....	20
Validering.....	25
Motioner som bereds förenklat.....	29
Reservationer	30
1. Utökad rätt till komvux och utbildningsplikt, punkt 1 (M).....	30
2. Lärlingssystem, punkt 2 (M, C, L, KD).....	30
3. Införande av en vuxpeng, punkt 3 (C, L, KD).....	31
4. Yrkeshögskolan, punkt 4 (M).....	31
5. Yrkeshögskolan, punkt 4 (C).....	33
6. Yrkeshögskolan, punkt 4 (KD).....	34
7. Utbildningsomgångar inom yrkeshögskolan, punkt 5 (M, C).....	35
8. Eftergymnasial utbildning för särskoleelever, punkt 6 (M, SD, C)	36
9. Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, punkt 7 (M).....	37
10. Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, punkt 7 (L).....	38
11. Yrkesinriktad undervisning i svenska, punkt 8 (M, C).....	38
12. Validering, punkt 9 (L).....	39
13. Validering, punkt 9 (KD).....	39
Särskilda yttranden	41
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 10 (SD)	41
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 10 (C).....	41
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	42
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	42

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Utökad rätt till komvux och utbildningsplikt

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:855 av Teresa Carvalho m.fl. (S),

2015/16:2164 av Mattias Jonsson m.fl. (S),

2015/16:2275 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2277 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 2 och 6,

2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 17,

2015/16:2775 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8 och

2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 33 och 34.

Reservation 1 (M)

2. Lärlingssystem

Riksdagen avslår motion

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 17.

Reservation 2 (M, C, L, KD)

3. Införande av en vuxpeng

Riksdagen avslår motion

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 26.

Reservation 3 (C, L, KD)

4. Yrkeshögskolan

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:997 av Åsa Lindestam (S),

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,

2015/16:2193 av Agneta Gille m.fl. (S),

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 22,

2015/16:2400 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13,

2015/16:2526 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S) och

2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4–7.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (KD)

5. Utbildningsomgångar inom yrkeshögskolan

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 18 och

2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 7 (M, C)

6. Eftergymnasial utbildning för särskoleelever

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2402 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 17 och

2015/16:2775 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7.

Reservation 8 (M, SD, C)

7. Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:607 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (båda M) yrkande 2,

2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 15,

2015/16:3074 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 19,

2015/16:3226 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkande 43 och

2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 29 och 30.

Reservation 9 (M)

Reservation 10 (L)

8. Yrkesinriktad undervisning i svenska

Riksdagen avslår motion

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33.

Reservation 11 (M, C)

9. Validering

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1514 av Azadeh Rojhan Gustafsson och Agneta Gille (båda S),

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 17,

2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 14,

2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 48 och

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 28.

Reservation 12 (L)

Reservation 13 (KD)

10. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:334 av Berit Högman m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 13,

2015/16:1957 av Per Lodenius och Annika Qarllsson (båda C),

2015/16:2190 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S),

2015/16:2534 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkande 3 och

2015/16:3030 av Anders Åkesson och Staffan Danielsson (båda C).

Stockholm den 22 mars 2016

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Jabar Amin (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Lena Emilsson (S) och Ida Drougge (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utbildningsutskottet 46 motionsyrkanden om vuxenutbildning från allmänna motionstiden 2015/16. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan. Av dessa behandlas sju motionsyrkande förenklat eftersom de till sin huvudsakliga innebörd överensstämmer med motionsförslag som har behandlats tidigare under valperioden. Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. en utökad rätt till kommunal vuxenutbildning (komvux), yrkeshögskolan och validering.

Folkpartiet liberalerna (FP) har under hösten 2015 bytt namn till Liberalerna (L).

Utskottets överväganden

Övergripande om vuxenutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en utökad rätt till komvux, införandet av en utbildningsplikt och att undersöka möjligheterna till ett lärlingssystem för vuxna.

Jämför reservationerna 1 (M), 2 (M, C, L, KD) och 3 (C, L, KD).

Motionerna

Utökad rätt till komvux och utbildningsplikt

I partimotion 2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 33 och i kommittémotion 2015/16:2277 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 6 anförs att alla som kommer till Sverige ska göra allt de kan för att göra sig anställningsbara. Eftersom det råder skolplikt t.o.m. nionde klass är det enligt motionärerna rimligt att dessa krav även ställs på människor som kommer till Sverige senare i livet. Motionärerna vill därför se över införandet av en utbildningsplikt för dem som inte har gått färdigt grundskolan.

Enligt partimotion 2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 34 vill motionärerna införa en rätt att läsa in såväl grundläggande som särskild behörighet till högskolestudier inom den kommunala vuxenutbildningen. Denna rättighet ska omfatta alla som är behöriga till sådan utbildning. Detsamma framförs i kommittémotionerna 2015/16:2275 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 2, 2015/16:2277 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 2, 2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 17 och 2015/16:2775 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8.

Ett lärlingssystem för vuxna och införande av en vuxpeng för vuxenutbildningar

I kommittémotion 2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 17 begärs att möjligheten till ett lärlingssystem för vuxna ska ses över. Enligt yrkande 26 bör regeringen vidare se över möjligheten att införa en s.k. vuxpeng för vuxenutbildningar. Motionärerna vill att den enskilde själv ska få välja utbildningsutförare på samma sätt som i grund- och gymnasieskolan. Pengen bör följa den studerande och tillfalla den valda utbildningsutföraren.

Övriga frågor

Enligt motion 2015/16:855 av Teresa Carvalho m.fl. (S) bör behovet av kompetensförsörjning i samband med byggandet av Ostlänken beaktas.

Enligt motion 2015/16:2164 av Mattias Jonsson m.fl. (S) bör man överväga att se över enskilda gymnasiebetygs giltighetstid. Ett hinder som försvårar för den som vill utbilda sig och ta igen högstadie- eller gymnasieskola i senare ålder är enligt motionärerna att ett betyg som har beslutats och registrerats mer än åtta år före slutbetygets utfärdande, enligt förordningen om kommunal vuxenutbildning, bara får tas in i slutbetyget om rektorn på grund av särskilda skäl medger det. På grund av den s.k. åttaårsregeln måste man då i stället läsa om samtliga gymnasieskolans kurser.

Bakgrund och gällande rätt

En rätt till behörighetsgivande kurser inom komvux

I budgetpropositionen för 2016 meddelade regeringen sin avsikt att en rätt till behörighetsgivande kurser inom komvux ska införas 2017 (prop. 2015/16:UbU1 utg.omr. 16). Promemorian Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux (Ds 2015:60) har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) och publicerades i december 2015. I promemorian föreslås en utökad rätt till komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå behörighet till högskola och yrkeshögskola. Förslagen syftar bl.a. till en livslång rätt till behörighetsgivande utbildning som ska bli en självklarhet och ett fundament i den svenska utbildningspolitiken.

I promemorian föreslås bl.a. en utökad rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Det hittillsvarande kravet på att den vuxne ska ha en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan föreslås tas bort. Det föreslås också en utökad rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande behörighet till och särskilda förkunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan. I båda fallen ska rätten till utbildning gälla för vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå. I promemorian föreslås också att bestämmelserna om urval till komvux på gymnasial nivå ska utvidgas till att även omfatta dem som har en längre tidigare utbildning. Dessutom ska gruppen vuxna med en svag ställning på arbetsmarknaden vara en av de grupper som prioriteras vid urvalet.

De föreslagna författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Yrkesvux och lärlingsvux

För närvarande pågår två statliga satsningar på yrkesutbildning för vuxna: yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux) och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux). Våren 2009 inleddes satsningen på yrkesvux. Syftet med yrkesvux är främst att ge arbetslösa möjlighet till utbildning men också att motverka brist på yrkesutbildade personer genom att ge den enskilde en möjlighet att genomgå grundläggande yrkesutbildning. Satsningen riktar sig till de grupper som saknar gymnasieutbildning eller som har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Det ska också vara möjligt för den som har läst en studieförberedande utbildning att växla om och skaffa sig en gymnasial yrkesutbildning (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 62).

Riksdagen har beslutat att 217,5 miljoner kronor, motsvarande 4 350 nya helårsplatser, avsätts för yrkesvux för 2016 och beräknar 250 miljoner kronor motsvarande 5 000 helårsplatser fr.o.m. 2017 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16, bet. 2015/16:UbU1, rskr. 2015/16:113).

En satsning på lärlingsvux inleddes hösten 2011. Under 2016 finns ca 2 000 platser inom lärlingsvux.

Satsningar på komvux 2016

Riksdagen har beslutat om en satsning på fler utbildningsplatser inom allmänna ämnen i komvux under 2016 för att ge kommunerna bättre förutsättningar för att anpassa och dimensionera sin vuxenutbildning utifrån den nya rättigheten. Satsningen innebär att kommunerna ges resurser att anpassa organisationen innan rätten till komvux införs. Riksdagen har beslutat att 218,25 miljoner kronor, motsvarande 4 850 nya helårsplatser, avsätts för ändamålet för 2016 (prop. 2015/16: 1, bet. 2015/16:UbU1, rskr. 2015/16:113). Detta innebär att komvux och yrkesvux 2016 tilldelats medel motsvarande 9 200 utbildningsplatser utöver de 10 000 platser på komvux och yrkesvux som redan hade aviserats i propositionen Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99).

Etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare innehåller bestämmelser om ansvar och insatser som syftar till att underlätta och påskynda vissa nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet. Insatserna ska ge de nyanlända förutsättningar för egenförsörjning och stärka deras aktiva deltagande i arbets- och samhällslivet (1 §). Arbetsförmedlingen ska upprätta en individuell plan med insatser för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering – en etableringsplan (6 §).

Deltagarens etableringsplan ska omfatta aktiviteter under högst 24 månader och minst innehålla utbildning i svenska för invandrare, samhällsorientering och arbetsförberedande aktiviteter.

Den s.k. åttaårsregeln

I den tidigare numera upphävda förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning fanns en bestämmelse om att ett betyg som har satts mer än åtta år före slutbetyget bara får tas in i slutbetyget om rektorn på grund av särskilda skäl medger det (4 kap. 9 § fjärde stycket). I den nya förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning som ersatte 2002 års förordning finns det ingen motsvarande bestämmelse. Det finns dock en övergångsbestämmelse (punkt 4 fjärde stycket) som innebär att den s.k. åttaårsregeln kan tillämpas fram till den 1 januari 2017.

Utskottets ställningstagande

Vuxenutbildningen ska ge den enskilde en möjlighet att komplettera sin grundutbildning, skola om sig och skaffa sig en ny yrkesutbildning, bli behörig till högskolan eller studera för sin personliga eller yrkesmässiga utveckling.

Vuxenutbildningen har också en central roll i det livslånga lärandet. I dagens kunskapssamhälle är det livslånga lärandet en nödvändighet för alla människor. Det är också viktigt för att tillgodose arbetsmarknadens behov av kvalificerad yrkeskompetens.

Utbildnings- och kunskapslyftsfrågorna är enligt utskottet avgörande för enskilda individers ställning på arbetsmarknaden, inte minst för de många nyanlända och för att förkorta tiden för deras etablering i samhället. Det kunskapslyft som regeringen föreslog i sin budgetproposition för 2016 och som riksdagen beslutat om innebär en betydande ambitionshöjning när det gäller vuxnas lärande vad avser både fler platser och högre kvalitet inom utbildning för vuxna (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16, bet. 2015/16:UbU1, rskr. 2015/16:113).

Utökad rätt till komvux och utbildningsplikt

När det gäller yrkandena om utökad rätt till komvux vill utskottet anföra följande. Som framgår ovan har regeringen meddelat sin avsikt att en rätt till behörighetsgivande kurser inom komvux ska införas 2017 (prop. 2015/16:UbU1 utg.omr. 16). Promemorian Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux (Ds 2015:60) har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). I promemorian föreslås en utökad rätt till komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå behörighet till högskola och yrkeshögskola. De föreslagna författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. Promemorian har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I sammanhanget kan även nämnas att det görs en omfattande statlig satsning på fler utbildningsplatser inom allmänna ämnen i komvux under 2016 för att ge kommunerna bättre förutsättningar för att anpassa och dimensionera sin vuxenutbildning utifrån den nya rättigheten.

Utskottet ser inte något skäl till att föregripa det pågående arbetet och avstyrker därför motionerna 2015/16:2275 (M) yrkande 2, 2015/16:2277 (M) yrkande 2, 2015/16:2736 (M) yrkande 17, 2015/16:2775 (M) yrkande 8 och 2015/16:3241 (M) yrkande 34.

Vad gäller yrkandena om att införa en utbildningsplikt för personer som kommer till Sverige senare i livet och som inte gått ut grundskolan så har regeringen meddelat att utbildningsplikt för nyanlända ses över. Utskottet vill understryka att det svenska utbildningssystemet med dess vuxenutbildning står öppet också för dessa personer. Vidare vill utskottet peka på de insatser som görs inom ramen för etableringsinsatser för nyanlända. En deltagarens etableringsplan ska bl.a. innehålla utbildning i svenska för invandrare, samhällsorientering och arbetsförberedande aktiviteter.

Med det anförda avstyrks motionerna 2015/16:2277 (M) yrkande 6 och 2015/16:3241 (M) yrkande 33.

Ett lärlingssystem för vuxna och införande av en vuxpeng för vuxenutbildningar

När det gäller yrkandena om att införa ett lärlingssystem för vuxna och en vuxpeng för vuxenutbildningar kan utskottet konstatera att det för närvarande pågår två statliga satsningar på yrkesutbildning för vuxna: yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux) och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux). Yrkesvux och lärlingsvux tillhandahåller utbildning som enligt utskottet är viktig för att ge människor en ingång till arbetsmarknaden. Utskottet kan konstatera att regeringen kraftfullt bygger ut yrkesvux under 2016 och 2017.

Det pågår således statliga satsningar på yrkesutbildning för vuxna. Utskottet anser att dagens utbildningssystem erbjuder den enskilda individen goda möjligheter att studera inom den kommunala vuxenutbildningen eller att välja eftergymnasial vuxenutbildning, t.ex. yrkeshögskoleutbildningar. Utskottet ser inte något skäl till systemförändringar.

Mot ovanstående bakgrund avstyrker utskottet motion 2015/16:2399 (C) yrkandena 17 och 26.

Övriga frågor

Vad gäller frågan om behovet av kompetensförsörjning i en viss region kan utskottet konstatera att regeringen i sin budget för 2016 kraftfullt byggt ut den eftergymnasiala vuxenutbildningen med satsningar på såväl kommunal vuxenutbildning som yrkeshögskolan och högskolan i hela landet i det s.k. kunskapslyftet (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16, bet. 2015/16:UbU1 rskr. 2015/16:113). Utskottet anser mot den bakgrunden att någon åtgärd från riksdagen inte är motiverad och avstyrker motion 2015/16:855 (S).

När det gäller den s.k. åttaårsregeln inom komvux är den, som framgår ovan, upphävd. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2015/16:2164 (S).

Yrkeshögskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om yrkeshögskolan.

Jämför reservationerna 4 (M), 5 (C), 6 (KD) och 7 (M, C).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) har motionärerna tagit fasta på ett antal förslag i promemorian En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41) som de anser vara viktiga att genomföra vid en framtida reformering av yrkeshögskolan. Det handlar om att yrkeshögskolans krav på behörighet och antagning bör ses över och ändras (yrkande 1). Förkunskapskraven behöver också bli mer förutsägbara och rimliga för den som gått en gymnasial yrkesutbildning (yrkande 2). Vidare bör yrkeshögskolans godkännande av utbildning som huvudregel omfatta tre utbildningsomgångar i stället för dagens två, med möjlighet till färre och längre omgångar (yrkande 3). Motionärerna anser också att Myndigheten för yrkeshögskolan bör få i uppdrag att undersöka hur fristående kurser kan ingå i yrkeshögskolans ordinarie utbud (yrkande 4) och att yrkeshögskolan även bör få tillstånd att redan nu börja anta studenter till fristående kurser om det finns tomma platser på kurserna (yrkande 5). Vidare anser motionärerna att kvalitetsgranskningen och tillsynen av yrkeshögskoleutbildningarna bör avse enskilda utbildningar och ske utifrån fastslagna kvalitetskriterier som kopplats till resultat och de studerandes utveckling (yrkande 6). Motionärerna anser också att förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan behöver bli tydligare för att säkerställa att den ansvariga utbildningssamordnaren ser till att det finns LIA-platser (LIA står för lärande i arbete och innebär att en del av utbildningen sker ute på en arbetsplats) på de utbildningar där det ska ingå (yrkande 7).

I kommittémotion 2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 18 anförs att det bör bli möjligt för utförare av yrkeshögskoleutbildningar att ansöka om tillstånd att bedriva utbildning för en längre period än i dag. Enligt yrkande 22 bör regeringen se över möjligheten att inrätta ett basår till yrkeshögskolan på samma sätt som för högskolan, exempelvis som tekniskt basår, så att det är möjligt att gå till yrkeshögskolan trots en teoretisk bakgrund.

I kommittémotion 2015/15:2400 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13 anförs att yrkeshögskolan bör bli mer flexibel för att bättre kunna möta behoven på dagens arbetsmarknad. Det måste bl.a. finnas möjlighet att gå kortare kvalificerade utbildningar inom yrkeshögskolan.

I kommittémotion 2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18 begärs satsningar på yrkeshögskolan.

I motion 2015/16:997 av Åsa Lindestam (S) framförs att möjligheterna med studieortsbaserad distansutbildning och regionala samarbeten inom ramen för yrkeshögskolan bör beaktas.

I motion 2015/16:2193 av Agneta Gille m.fl. (S) anförs att regeringen bör se över möjligheten att rikta en del av utbildningsplatserna inom kunskapslyftet till utbildning mot barnskötare.

I motion 2015/16:2526 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S) anförs bl.a. att det är angeläget att se över möjligheterna att följa upp de aviserade förändringarna i yrkeshögskoleverksamheten i syfte att säkerställa att anordnarna ges bättre förutsättningar att utveckla kvalitet och samverkansformer.

Bakgrund och gällande rätt

Yrkeshögskolan

Eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte är utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) regleras inom ett och samma ramverk och går under det samlade begreppet yrkeshögskola. Bestämmelser om yrkeshögskolan finns främst i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. Utbildningarna inom yrkeshögskolan präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring och ska svara mot arbetsmarknadens behov. Utbildningarna kännetecknas framför allt av att de har ett nära samarbete med arbetslivet, som deltar direkt i utformningen av utbildningarna och finansierar den arbetsplatsförlagda utbildningsdelen, lärande i arbete (LIA). Utbildningarna kan anordnas av universitet eller högskolor, kommuner, landsting och enskilda utbildningsanordnare. En utbildning om minst ett år kan leda fram till en yrkeshögskoleexamen och en utbildning om minst två år till en kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Studier inom yrkeshögskolan berättigar i likhet med studier inom högskolan till studiemedel under hela studietiden.

Förutsättningarna för att en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan

Bestämmelser om förutsättningarna för att en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan finns i förordningen om yrkeshögskolan. Det krävs bl.a. att utbildningen svarar mot behov av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet som inte tillgodoses genom en utbildning enligt högskolelagen eller en utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Det framgår också att Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan. Beslutet ska avse en viss tid (1 kap. 3 och 4 §§ förordningen om yrkeshögskolan).

Den fortsatta utvecklingen av yrkeshögskolan

Av propositionsförteckningen (2016-01-12) framgår att regeringen avser att överlämna propositionen En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap i maj 2016.

Till grund för propositionen finns promemorian En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41) som innehåller ett antal förslag. Förslagen är enligt promemorian ett led i den fortsatta utvecklingen av yrkeshögskolan. Förslagen tar bl.a. upp följande:

- *Förutsättningarna för utbildningarnas kontinuitet och långsiktighet förbättras.* Det föreslås att ett beslut om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan som huvudregel ska omfatta tre utbildningsomgångar. För utbildningar där det bedöms finnas ett behov på arbetsmarknaden, men där det är svårt att bedöma behovets omfattning, ska Myndigheten för yrkeshögskolan få besluta om färre utbildningsomgångar. Om myndigheten bedömer att det finns ett långsiktigt behov på arbetsmarknaden av de kunskaper, färdigheter och kompetenser som en utbildning kan ge och behovet av dessa kunskaper, färdigheter och kompetenser inte, eller endast i liten omfattning, tillgodoses utanför yrkeshögskolan, ska ett beslut få omfatta upp till fem utbildningsomgångar.
- *LIA-platser.* Det föreslås att det ska förtydligas i förordningen om yrkeshögskolan att den ansvariga utbildningsanordnaren ska se till att det finns LIA-platser, om sådant lärande ingår i utbildningen.
- *Fristående kurser ska kunna erbjudas.* Myndigheten för yrkeshögskolan föreslås få i uppdrag att undersöka hur fristående kurser kan ingå i yrkeshögskolans ordinarie utbud. Myndigheten ska även beskriva kursernas konsekvenser för systemet för statlig finansiering. Det bör dock redan tidigare tydliggöras i förordningen om yrkeshögskolan att om det efter att en utbildning har påbörjats konstateras att det finns tomma platser på utbildningen, kan studerande antas till en eller flera kurser inom utbildningen (fristående kurs).
- *Yrkeshögskoleutbildningar ska ha en utifrån arbetslivets behov lämplig regional eller nationell placering.* Det föreslås att det inte längre ska vara en förutsättning för att en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan att den har en från samhällssynpunkt lämplig regional placering. Myndigheten för yrkeshögskolan ska i stället vid sin fördelning av statsbidrag eller särskilda medel för utbildningar inom yrkeshögskolan särskilt ta hänsyn till i vilken grad en utbildning har en utifrån arbetslivets behov lämplig regional eller nationell placering. Det kan finnas nationella eller andra tungt vägande skäl för att förlägga en utbildning till en särskild plats.
- *Tillträde till utbildning i yrkeshögskolan.* Det föreslås bl.a. att behörighetsgivande förutbildningar ska få erbjudas i anslutning till alla yrkeshögskoleutbildningar, om det finns brist på behöriga sökande och det behövs arbetskraft med sådan kompetens som yrkeshögskoleutbildningen

syftar till att ge. Sådana förutbildningar ska få erbjudas på gymnasial nivå. Vidare föreslås att andra krav på särskilda förkunskaper än krav på kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande kunskaper bara ska få ställas upp om det finns särskilda skäl. Sådana andra förkunskapskrav ska endast få avse yrkeserfarenhet eller andra kunskaper än de nämnda som är av betydelse för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde som utbildningen förbereder för. Utöver krav på kunskaper får det också ställas krav på villkor som är en förutsättning för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde som utbildningen förbereder för. Det föreslås vidare att Myndigheten för yrkeshögskolan ska få i uppdrag att utreda och föreslå hur enhetligare förkunskapskrav för yrkeshögskoleutbildningar kan se ut och införas.

- *Tillsyn och kvalitetsgranskning.* För att det ska bli tydligare för utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan vad de kan förvänta sig av den tillsyn som bedrivs av Myndigheten för yrkeshögskolan föreslås att det ska införas en definition av vad som avses med tillsyn i förordningen om yrkeshögskolan. För att markera att Myndigheten för yrkeshögskolan i större omfattning än i dag bör lämna råd och vägledning i samband med tillsynen föreslås att det i förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan anges att myndigheten inom ramen för sin tillsyn ska lämna råd och vägledning till utbildningsanordnarna. Genom förslagen om ökad kontinuitet och långsiktighet i yrkeshögskolans utbildningar kommer kvalitetsgranskningen att få ökad betydelse. Det föreslås därför att kvalitetsgranskningen, i likhet med tillsynen, ska avse enskilda utbildningar. Därutöver kan Myndigheten för yrkeshögskolan, liksom hittills, göra tematiska kvalitetsgranskningar. Det föreslås vidare att kvalitetsgranskningen ska ske utifrån kvalitetskriterier och att Myndigheten för yrkeshögskolan ska bemyndigas att meddela föreskrifter om kvalitetskriterierna. Det föreslås att resultaten av tillsynen och kvalitetsgranskningen inte bara ska sammanfattas och publiceras utan även publiceras uppdelat på varje granskad utbildning.

Myndighetsuppdrag

Av regleringsbrevet för Myndigheten för yrkeshögskolan för 2016 framgår att myndigheten ska undersöka hur fristående kurser kan ingå i yrkeshögskolans ordinarie utbud. Myndigheten ska även beskriva konsekvenserna för myndighetens hantering av statsbidrag och särskilda medel om fristående kurser erbjuds inom yrkeshögskolan. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 augusti 2016.

Vidare ska myndigheten i samråd med branscherna utreda och föreslå hur enhetligare förkunskapskrav för yrkeshögskoleutbildning kan se ut och införas. Myndighetens redovisning ska kunna utgöra ett underlag för att eventuellt bemyndiga Myndigheten för yrkeshögskolan att meddela föreskrifter om mer enhetliga förkunskapskrav när det gäller olika

utbildningsområden i yrkeshögskolan. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 31 oktober 2016.

Myndigheten ska också se över kvaliteten i, kostnaderna för och resultaten av distansutbildningar inom yrkeshögskolan i syfte att säkerställa en god målpuppfyllelse och hög kvalitet i utbildningarna. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 17 oktober 2016.

Satsningar på yrkeshögskolan 2016

Riksdagen har beslutat att 150 miljoner kronor avsätts 2016 för att finansiera motsvarande ca 2 500 nya utbildningsplatser på yrkeshögskolan (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16, bet. 2015/16:UbU1, rskr. 2015/16:113). Från och med 2017 beräknar regeringen att satsningen uppgår till 360 miljoner kronor årligen, vilket motsvarar 6 000 nya utbildningsplatser per år (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16).

Utskottets ställningstagande

Matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad behöver bli bättre. Yrkeshögskolan har enligt utskottet här en central roll och är ett bra verktyg för matchning. Personer med yrkeshögskoleutbildning är efterfrågade på arbetsmarknaden och antalet ansökningar om att få bedriva en yrkeshögskoleutbildning ökar. Vidare uppvisar yrkeshögskolan goda resultat, vilket bl.a. framgår av utskottets resultatredovisning i det senaste budgetbetänkandet (2015/16:UbU1 s. 84 f.). Av de som examinerades 2013 hade 87 procent, närmare nio av tio, arbete som sin huvudsakliga sysselsättning året efter avslutad utbildning. Det är samma nivå som föregående år. Regeringen och riksdagen har därför beslutat att göra omfattande satsningar på fler nya utbildningsplatser inom yrkeshögskolan (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16, bet. 2015/16:UbU1, rskr. 2015/16:113).

Utskottet anser precis som regeringen att yrkeshögskolan behöver utvecklas vidare. Yrkeshögskolans utbildningar ska präglas av flexibilitet genom att de hela tiden utgår från arbetsmarknadens behov. Samtidigt behövs kontinuitet och långsiktighet för att rekryteringen av kompetens ska tryggas. Den kortsiktighet som i dag präglar yrkeshögskolan, med ständig omprövning av utbildningsutbudet, försvårar detta.

Utbildningsdepartementet har remitterat promemorian En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41) med förslag som tar sikte på yrkeshögskolans fortsatta utveckling och inriktning och som bl.a. innebär att det ska finnas utrymme för både flexibilitet och kontinuitet i yrkeshögskolans utbildningsutbud. Som framgår ovan avser regeringen att överlämna propositionen En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap i maj 2016. Utskottet ser fram emot den kommande propositionen.

Mot bakgrund av det arbete som pågår ser inte utskottet något skäl att vidta några åtgärder med anledning av de aktuella motionsyrkandena om förbättrade förutsättningar för eller utveckling av yrkeshögskolan. Utskottet avstyrker

därmed motionerna 2015/16:997 (S), 2015/16:2018 (KD) yrkande 18, 2015/16:2399 (C) yrkandena 18 och 22, 2015/15:2400 (C) yrkande 13, 2015/16:2526 (S) och 2015/16:2734 (M) yrkandena 1–7.

Vad gäller yrkandet om att inrätta en specifik yrkeshögskoleutbildning kan utskottet konstatera att utbildningsanordnare enligt gällande ordning ska skicka in ansökningar till Myndigheten för yrkeshögskolan som i sin tur gör en bedömning utifrån bl.a. arbetsmarknadens behov av den utbildning som föreslås. Yrkanden om inrättande av olika utbildningar är sålunda inte frågor för riksdagen. Därmed avstyrks motion 2015/16:2193 (S).

Eftergymnasial utbildning för särskoleelever

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om eftergymnasial utbildning för särskoleelever.

Jämför reservation 8 (M, SD, C).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2015/16:2775 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7 bör man överväga möjligheten att erbjuda personer med funktionsnedsättning studiepåbyggnad efter särgymnasium och folkhögskola. För många elever från gymnasiesärskolan stängs enligt motionärerna dörren för vidare utbildning efter kurser på folkhögskola.

Enligt motion 2015/16:2402 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 17 finns ett behov att utreda hur man kan skapa fler möjligheter till eftergymnasial utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Bakgrund och gällande rätt

Regler om gymnasiesärskola

Regler om gymnasiesärskolan finns i 18 kap. och 19 kap. skollagen (2010:800) och i gymnasieförordningen (2010:2039). Av 18 kap. 2 § skollagen följer bl.a. att gymnasiesärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Av 19 kap. 2 § skollagen följer bl.a. att det finns nio nationella program i gymnasiesärskolan, som i huvudsak är yrkesinriktade. I förarbetena till skollagens reglering av gymnasiesärskolan sägs bl.a. att utbildningen i gymnasiesärskolan främst bör bedrivas som yrkesinriktade program. Inget av programmen i gymnasiesärskolan leder till grundläggande högskolebehörighet. Fortsatta studier kan däremot bedrivas inom t.ex.

folkbildningen, yrkeshögskolan eller särskild utbildning för vuxna (prop. 2011/12:50 s. 53).

Studier vid folkhögskola

Det fanns 150 folkhögskolor i Sverige 2014. Folkhögskolan är en studieform för vuxna med en nedre åldersgräns på 18 år för de allmänna kurserna. Den allmänna kursen, som kan ge behörighet till högskolestudier, är en viktig del av verksamheten och finns på samtliga folkhögskolor. Folkhögskolorna har kurser på olika nivåer och med olika inriktningar. De långa kurserna varar från en termin upp till ett eller flera år. All undervisning är avgiftsfri, och statligt studiestöd kan sökas. Den frihet som folkhögskolorna har att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil ger stora möjligheter för kursdeltagarna att påverka studiernas inriktning och innehåll efter förkunskaper, intressen och behov. Folkhögskolorna har goda möjligheter att anpassa utbildningen till olika målgrupper. Till de behörighetsgivande kurserna (Allmän kurs) ställs normalt inga formella antagningskrav. Den som studerar börjar på den nivå som passar, beroende på personens förkunskaper. Folkhögskolorna erbjuder också många särskilda kurser, t.ex. i musik, mediekunskap, konsthantverk, teater, språk, friskvård och turism, där en större del av studietiden ägnas åt det ämnesområde man valt. En del av dessa kurser är yrkesinriktade. Som exempel kan nämnas utbildning till fritidsledare, dramapedagog, journalist, kantor och behandlingsassistent. Till profilkurserna och yrkesutbildningarna finns det oftare antagningskrav. Det kan vara krav på tidigare studier, praktikerfarenhet eller arbetsprover. Många folkhögskolor kallar till intervju och en del har inträdesprov.¹

Behörighet till yrkeshögskoleutbildningar

Vad gäller behörighet till yrkeshögskoleutbildningar är enligt 3 kap. 1 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan den behörig att antas till utbildning som bl.a. avlagt en gymnasieexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning, eller genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningarna att tillgodogöra sig utbildningen.

Det finns vidare en bestämmelse i 3 kap. 4 § som föreskriver att behörig är även den som bedöms kunna tillgodogöra sig utbildningen och därefter utöva det yrke som utbildningen förbereder för. Högst 20 procent av årsplatserna i en utbildning får avsättas för sådana sökande.

Myndigheten för yrkeshögskolans arbete

Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan april 2012 en av de strategiska myndigheterna i arbetet med den nationella funktionshinderspolitiken. Utifrån

¹ Fakta om folkbildningen 2015, Folkbildningsrådet.

områdena ökad fysisk tillgänglighet, it-politiken och utbildningspolitiken ska myndigheten genomföra insatser fram till 2016.

Myndigheten för yrkeshögskolan fick i sitt regleringsbrev för 2012 i uppdrag att förbereda och genomföra ett pilotprojekt med start hösten 2012 för att förbättra tillgängligheten till yrkeshögskoleutbildningar för personer med funktionsnedsättning. I en promemoria om återrapport för 2015 redovisar myndigheten resultaten. Fem utbildningar ingick i pilotprojektet med fokus på tillgängligheten. I korthet innebär det att dessa utbildningar erbjuder specifika pedagogiska och fysiska anpassningar, både i den skolförlagda och arbetsplatsförlagda undervisningen.

Myndigheten för yrkeshögskolan har bl.a. erbjudit stöd till utbildningsanordnarna i marknadsföringen av utbildningarna och gjort utskick, bl.a. till Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, alla gymnasiesärskolor och funktionshindersorganisationer. Utöver traditionell marknadsföring i form av annonsering i media och deltagande i mässor har riktade informationsinsatser gjorts till bl.a. gymnasiesärskolor.

Några utbildningsanordnare har utvecklat behörighetsmodeller som utgår från reell kunskap i stället för betyg, andra arbetar med att ta fram sådana. Detta för att personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att på ett rättvist sätt konkurrera om platserna.

Myndigheten för yrkeshögskolan har beslutat att fortsätta driva samt utöka projektet. I 2013 års ansökningsomgång för yrkeshögskolan beviljades därför åtta utbildningar som startade den första utbildningsomgången under hösten 2014. Fyra av de beviljade utbildningarna deltog även i pilotprojektet och kunde alltså fortsätta att bedrivas.

I ansökningsomgången för 2015 fanns återigen en möjlighet att ansöka om att driva en utbildning inom projektets ramar. Sju utbildningar, varav sex som tidigare bedrivits inom projektet och en ny, kunde beviljas och dessa utbildningar startar hösten 2016 och 2017.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar inledningsvis att de nationella programmen i gymnasiesärskolan i huvudsak är yrkesförberedande. Som framgår ovan kan fortsatta studier för gymnasiesärskoleelever bedrivas inom bl.a. folkbildningen. Här har de studerande möjlighet att t.ex. skaffa sig behörighet till högskolestudier. Vidare har gymnasiesärskoleelever möjligheter till eftergymnasial utbildning inom t.ex. yrkeshögskolan. Utskottet vill i sammanhanget lyfta fram Myndigheten för yrkeshögskolans arbete och det projekt som myndigheten driver om förbättrad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning inom yrkeshögskolan.

Utskottet är i likhet med motionärerna angeläget om att möjligheterna till eftergymnasial utbildning för särskoleelever ska vara goda och avser att också fortsatt följa utvecklingen av möjligheterna till eftergymnasial utbildning för elever som gått gymnasiesärskola.

Med det anförda avstyrks motionerna 2015/16:2402 (C) yrkande 17 och 2015/16:2775 (M) yrkande 7.

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. en större individanpassning av utbildning i svenska för invandrare och utbildning på distans.
Jämför reservationerna 9 (M), 10 (L) och 11 (M, C).

Motionerna

Större individanpassning av utbildning i svenska för invandrare m.m.

I partimotion 2015/16:3074 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 19 anfördes att utbildning i svenska för invandrare bör anpassas och kombineras med praktik inom välfärdssektorn. Motsvarande framförs i kommittémotion 2015/16:3226 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkande 43, där det understryks att utbildning i svenska för invandrare snarast möjligt bör anpassas och kombineras med praktik i vården och omsorgen.

I kommittémotion 2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33 anfördes att det behöver bli lättare att kunna komplettera sin utbildning från hemlandet och göra det möjligt att kombinera utbildning i svenska för invandrare med andra former av språkinläring som är knutna till yrkeskunskap (sfx). För att möjliggöra yrkesinriktad svenskundervisning i hela landet är enligt motionärerna fjärrundervisning en förutsättning.

Av partimotion 2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 15 framgår att utbildning i svenska för invandrare måste få en tydligare koppling till den kommunala vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen samt individanpassas mer. Det ska enligt motionärerna gå att kombinera studierna med praktik och arbete.

Utbildning på distans, tillsyn m.m.

Enligt partimotion 2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 29 begärs att utbildning i svenska för invandrare (sfi) ska kunna ges på distans och vara webbaserad. Det skulle enligt motionärerna möjliggöra att fler kan delta i specialiserad svenskundervisning även från orter där sådan utbildning inte tillhandahålls och ge en större flexibilitet för deltagarna att schemalägga sina studier för att exempelvis kombinera med arbete.

I yrkande 30 föreslår motionärerna att Skolinspektionen ska utöva tillsyn samt kunna ta över svenskundervisning inom ramen för sfi som inte håller måttet.

I motion 2015/16:607 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (båda M) yrkande 2 begärs att utbildning i svenska för invandrare (sfi) även ska omfatta familjejuridik, privatekonomi och konsumentkunskap.

Bakgrund och gällande rätt

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Bestämmelser om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare finns huvudsakligen i skollagen (2010:800), förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning, läroplanen för vuxenutbildningen (SKOLFS 2012:101) och förordningen (SKOLFS 2012:13) om kursplan för utbildning i svenska för invandrare.

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till en effektivare och mer individanpassad utbildning i svenska för invandrare (prop. 2014/15:85, bet. 2014/15:UbU13, rskr. 2014/15:246). Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2016 men ska börja tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2016. Utbildning i svenska för invandrare är inte längre en egen skolform inom skolväsendet utan ingår i stället i skolformen kommunal vuxenutbildning (20 kap. skollagen). Den kommunala vuxenutbildningen ska tillhandahållas på grundläggande nivå, på gymnasial nivå och i form av svenska för invandrare.

I 20 kap. 24–33 §§ skollagen finns särskilda bestämmelser om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Av bestämmelserna framgår bl.a. följande. Utbildning i svenska för invandrare ska i genomsnitt under en fyraveckorsperiod omfatta minst 15 timmars undervisning i veckan. Undervisningens omfattning får dock minskas om eleven begär det och huvudmannen finner att det är förenligt med utbildningens syfte (20 kap. 24 § första stycket). Huvudmannen ska verka för att undervisningen erbjuds på tider som är anpassade efter elevens behov (20 kap. 24 § andra stycket). Huvudmannen ska i samarbete med Arbetsförmedlingen verka för att eleven ges möjligheter att öva det svenska språket i arbetslivet och att utbildning i svenska för invandrare kan kombineras med andra aktiviteter som arbetslivsorientering, validering, praktik, eller annan utbildning (20 kap. 25 § första stycket). Huvudmannen ska också verka för att utbildning i svenska för invandrare kan bedrivas under tid då eleven får ersättning enligt socialförsäkringsbalken på grund av sjukdom, skada eller föräldraledighet och för att utbildningen kan kombineras med aktiviteter som erbjuds inom hälso- och sjukvården (20 kap. 25 § andra stycket). Utbildningen ska kunna kombineras med förvärvsarbete (20 kap. 26 §). Vidare ska varje kommun aktivt verka för att nå dem i kommunen som har rätt till utbildningen och för att motivera dem att delta i utbildningen (20 kap. 29 §). Utbildningen ska finnas tillgänglig så snart som möjligt efter det att en rätt till utbildning i svenska för invandrare inträtt. Om det inte finns särskilda skäl ska utbildningen kunna påbörjas inom tre månader. Varje kommun ska aktivt verka för att en nyanländ som omfattas av lagen (2010:197) om

etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare kan påbörja utbildningen inom en månad från det att den nyanlände anmält sig till utbildning i svenska för invandrare hos kommunen. Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning i svenska för invandrare erbjuds studie- och yrkesvägledning (20 kap. 30 §).

Kursplanen för utbildning i svenska för invandrare

Inom utbildning i svenska för invandrare tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2012 en reviderad kursplan som fastställts i förordningen om kursplan för utbildning i svenska för invandrare. Av kursplanen framgår att utbildning i svenska för invandrare är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket.

Entreprenad och samverkan

Enligt skollagen är det kommunen som ansvarar för att tillhandahålla vuxenutbildningen, men utförandet kan ske på olika sätt och då inte alltid i kommunens egen regi. Kommunerna kan förutom att erbjuda utbildningen i egen regi använda sig av skollagens möjlighet till entreprenad och samverkan (23 kap. skollagen). Att upphandla utförandet av vuxenutbildning är i dag vanligt och genomförs med stöd av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Det finns i dag en stor mängd aktörer som agerar på den marknad som uppstått till följd av kommunernas upphandlingar av vuxenutbildning. Exempel på sådana aktörer är privata företag, organisationer, föreningar och folkhögskolor. Samverkan mellan kommuner används också för att utföra de utbildningsinsatser som följer av kravet att tillhandahålla utbildningen. Oavsett vilken aktör som bedriver utbildningen har kommunen alltid huvudmannaansvaret. Om en kommun överlämnar uppgiften att bedriva undervisningen på entreprenad får kommunen överlämna den myndighetsutövning som hör till en lärares undervisningsuppgift. Kommunen får också överlämna den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter. Detta senare under förutsättning att entreprenören har fått ett tillstånd enligt förordningen om vuxenutbildning, för utbildning motsvarande komvux eller svenska för invandrare (SOU 2013:76 s. 303).

Tillsyn

Skolinspektionen är den myndighet som enligt skollagen har tillsyn över skolväsendet (26 kap. 1–18 §§). I skolväsendet ingår bl.a. skolformen kommunal vuxenutbildning (1 kap. 1 § skollagen). Med tillsyn avses enligt skollagen en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts

vid granskningen (26 kap. 2 §). Av 26 kap. 10–18 §§ framgår Skolinspektionens möjligheter till ingripande vid tillsyn.

Vidare ska Skolinspektionen granska kvaliteten i skolväsendet (26 kap. 19–23 §§). Av förordningen (2011:556) med instruktion för Statens skolinspektion framgår bl.a. att myndigheten genom granskning av huvudmän och verksamheter ska verka för att bl.a. alla vuxenstuderande får tillgång till en likvärdig utbildning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö.

Av Skolinspektionens regleringsbrev för 2016 framgår att inspektionens löpande tillsyn när det gäller vuxenutbildning i huvudsak ska utövas på huvudmannanivå.

Myndighetsuppdrag

Av Skolverkets regleringsbrev för 2016 framgår att Skolverket även ska föreslå hur kursplanen för utbildning i svenska för invandrare (sfi) kan förändras så att studievägarna i sfi målgruppsanpassas och blir sammanhållna. Skolverket ska även se över behovet av andra förändringar i kursplanen för sfi. Denna del ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 31 november 2016.

Av regleringsbrevet framgår vidare att Skolverket årligen ska följa upp och analysera kvinnors och mäns sysselsättning eller annan aktivitet efter avslutade studier inom kommunal vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare. Särskild vikt ska läggas på analys av etablering på arbetsmarknaden. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2016.

Sfx-utbildningar

Vissa kommuner använder sfx som en samlingsbeteckning för vissa yrkesinriktade utbildningar som bedrivs inom utbildning i svenska för invandrare och svenska som andraspråk. För att ta till vara kunskap och yrkeserfarenhet hos dem som kommer till Sverige har bl.a. Länsstyrelsen i Stockholms län och Kommunförbundet i Stockholms län initierat regionalt samarbete kring specialutbildningar i yrkessvenska, s.k. sfx-utbildningar. Sfx samverkar därutöver med olika parter beroende på yrkesområde.

Bland andra finns Svenska för pedagoger (SFP) inom Stockholms stad. SFP riktar sig till personer som har en dokumenterad pedagogisk eller en akademisk relevant examen/utbildning från sitt hemland. Utbildningen erbjuder yrkesinriktad svenskundervisning samt skolorienteringskurser. SFP samarbetar med Utländska lärares vidareutbildning (ULV) vid Stockholms universitet.

Utskottets ställningstagande

Större individanpassning av utbildning i svenska för invandrare m.m.

När det gäller frågor som handlar om att utbildning i svenska för invandrare (sfi) bör individanpassas mer samt att den ska kunna kombineras med praktik och arbete inom exempelvis välfärdssektorn vill utskottet anföra följande. En väl fungerande kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare är av avgörande betydelse och en förutsättning för att det svenska samhället ska kunna ta emot nyanlända och ge dessa människor möjlighet till en snabbare etablering i samhälls- och arbetslivet. Som framgår ovan har riksdagen beslutat om ändringar i skollagen som syftar till en effektivare och mer individanpassad utbildning i svenska för invandrare (prop. 2014/15:85, bet. 2014/15:UbU13, rskr. 2014/15:246). Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2016 men ska börja tillämpas den 1 juli 2016. Ändringarna innebär bl.a. att sfi inte längre ska vara en egen skolform inom skolväsendet utan i stället ingå i skolformen kommunal vuxenutbildning. Huvudmannen för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska verka för att undervisningen erbjuds på tider som är anpassade efter elevens behov. Vidare ska elevens hemkommun vara skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning inom kommunal vuxenutbildning erbjuds studie- och yrkesvägledning. Hemkommunen ska också ansvara för att en individuell studieplan upprättas för varje elev.

Utskottet välkomnar de ändringar som gjorts i regelverket. Det krävs enligt utskottet en mer individualiserad utbildning i sfi som är anpassad efter varje individs behov och förutsättningar. Att sfi upphört som en egen skolform och blivit en del av den kommunala vuxenutbildningen bidrar enligt utskottet till en behövlig helhetssyn inom vuxenutbildningen.

Utskottet anser att de ändringar som nyligen genomförts ger goda förutsättningar för att sfi ska få en högre kvalitet och för att eleven ska kunna kombinera sina studier med praktik eller jobb. I sammanhanget vill utskottet åter nämna den satsning som finns på yrkesvux. Riksdagen har beslutat att ca 4 350 nya helårsplatser inrättas inom yrkesvux 2016 och 5 000 helårsplatser avses inrättas fr.o.m. 2017. Av budgetpropositionen för 2016 framgår att regeringen avser att reservera delar av satsningen på yrkesvux för elever i sfi och svenska som andraspråk inom komvux och sårvux på grundläggande nivå (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16 s. 195). Här ges således goda möjligheter att kombinera utbildning i svenska med praktik inom t.ex. vården.

Mot bakgrund av det anförda ser inte utskottet något skäl att vidta ytterligare åtgärder och avstyrker motionerna 2015/16:2782 (FP) yrkande 15, 2015/16:3074 (M) yrkande 19 och 2015/16:3226 (M) yrkande 43.

När det gäller s.k. sfx-utbildningar ser utskottet positivt på initiativ som tagits på bl.a. regional nivå kring sådana utbildningar och kommer att följa utvecklingen av dylika initiativ, men ser inte något skäl att vidta några ytterligare åtgärder. Därmed avstyrks 2015/16:2399 (C) yrkande 33.

Utbildning på distans, tillsyn m.m.

När det gäller frågan om att sfi ska kunna ges på distans och webbaserat vill utskottet peka på att det finns ett regelverk som i huvudsak ger de möjligheter som efterfrågas i det aktuella motionsyrkandet. En del av den kommunala vuxenutbildningen sker i dag på distans. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2015/16:3241 (M) yrkande 29.

Vad gäller yrkandet om att Skolinspektionen ska utöva tillsyn över sfi vill utskottet anföra följande. Skolinspektionen är den myndighet som enligt skollagen har tillsyn över skolväsendet, där kommunal vuxenutbildning ingår. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen. Därmed avstyrker utskottet motion 2015/16:3241 (M) yrkande 30.

Vad gäller frågan att sfi även ska omfatta ämnena familjejuridik, privatekonomi och konsumentkunskap vill utskottet anföra att av kursplanen framgår att sfi är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utskottet ser inte något skäl att ändra denna ordning och avstyrker därmed motion 2015/16:607 (M) yrkande 2.

Validering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. ökade och förbättrade insatser för validering.

Jämför reservationerna 12 (L) och 13 (KD).

Motionerna

I partimotion 2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 14 understryks behovet av ökade insatser för validering och kompletterande utbildningar.

I kommittémotionerna 2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 17 och 2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 48 begärs förstärkta valideringsinsatser. Enligt motionärerna måste både samordningen av och kvaliteten på valideringen förbättras och handläggningstiderna kortas. I kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 28 anförs att Myndigheten för yrkeshögskolan bör få i uppdrag att i samarbete med Svensk Turism AB och Visita arbeta för kompetenshöjning och valideringsmöjligheter för personal inom besöksnäringen.

I motion 2015/16:1514 av Azadeh Rojhan Gustafsson och Agneta Gille (båda S) framförs att behovet av nya riktlinjer för validering av kompetens från frivilligt arbete inom och utanför ideella föreningar bör ses över.

Bakgrund och gällande rätt

Med validering avses en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en person har oberoende av hur de förvärvats (20 kap. 42 § och 21 kap. 21 § skollagen).

Inom flera myndigheter utvecklas och används olika metoder och system för att validera individers reella kompetenser. Inom den kommunala vuxenutbildningen kan elever få sina kunskaper och sin kompetens validerade. Validering inom vuxenutbildningens får ske inom ramen för alla kurser och ska utgå från elevens förutsättningar och behov (2 kap. 8 § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning).

Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas (6 § förordningen [2011:1162] med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan). Myndigheten ansvarar även för webbplatsen valideringsinfo.se där viss information om validering finns samlad.

Universitets- och högskolerådet (UHR) har i uppdrag att bedöma utländska utbildningar på gymnasial nivå och eftergymnasial nivå och ska ansvara för tillämpningen i Sverige av EU:s direktiv och konventioner om erkännande av utländska utbildningar (4 § förordningen [2012:811] med instruktion för Universitets- och högskolerådet).

Socialstyrelsen har i uppdrag att bedöma kompetenser och färdigheter för reglerade yrken inom hälso- och sjukvården.

Arbetsförmedlingen erbjuder insatser för bedömning av individers reella kompetens. Validering och bedömning görs också med hjälp av de valideringsmodeller som olika branscher har utvecklat.

Pågående arbete

Regeringen har i november 2015 tillsatt en kommitté i form av en nationell delegation som ska följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet på den nationella och regionala nivån (dir. 2015:120). Delegationen ska också lämna förslag på en nationell strategi för validering som präglas av effektivitet, långsiktighet och överblickbarhet och som gynnar utvecklingen av hållbara och generella strukturer för validering på nationell och regional nivå. Delegationen ska bl.a.

- lämna förslag på en nationell strategi för validering
- verka för att en samsyn på validering, dess innebörd och funktion etableras inom utbildningsväsendet och arbetslivet
- följa och analysera omfattningen och resultatet av validering inom utbildningsväsende och arbetsliv
- sprida kunskap om goda exempel i fråga om validering

- arbeta för att information om validering som tillgodoser den enskildes behov görs tillgänglig
- lämna förslag till regeringen och ta behövliga initiativ till förändringar som stärker valideringsarbetet inom utbildningsväsendet och arbetslivet
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Delegationen ska regelbundet hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet) underrättat om hur uppdraget fortskrider. En redovisning ska lämnas den 1 april varje år. Förslag till åtgärder som delegationen anser är nödvändiga under sin löpande verksamhet ska redovisas i delbetänkanden. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 december 2019.

Myndighetsuppdrag om validering

Av regleringsbrevet för Myndigheten för yrkeshögskolan för 2016 framgår att myndigheten, i samarbete med branscher som har kunskap om och erfarenhet av att konstruera valideringsmodeller, ska utarbeta en standard för branschvalidering av yrkeskompetens som kan vara ett stöd vid branschernas utveckling och vidareutveckling av kvalitetssäkrade och stabila valideringsmodeller. Standarden ska kunna anpassas till olika branschers och yrkesområdens behov och förutsättningar. Genomförandet och resultatet av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 februari 2017.

Av Skolverkets regleringsbrev för 2016 framgår att verket under 2016 och 2017 ska genomföra fortbildning om validering genom att upphandla en kurs på högskolenivå om hur kartläggning av individens kunskaper och kompetenser utförs som ett led i en valideringsprocess. Kursen ska i första hand rikta sig till studie- och yrkesvägledare inom vuxenutbildningen. Syftet med fortbildningsinsatsen är att öka kunskaper om valideringsprocessen och på så sätt bidra till att bedömningarna av enskildas förutsättningar görs på ett likvärdigt sätt, bl.a. utifrån kön, och med ett likvärdigt syfte. En delredovisning av hur uppdraget genomförts ska lämnas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) den 1 mars 2017 och en slutredovisning den 1 mars 2018.

Universitets- och högskolerådet (UHR) har fått i uppdrag att utreda hur en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats inom högskolan och yrkeshögskolan kan utformas (U2015/05484/UH). Verksamheten ska rikta sig till personer som saknar fullständig dokumentation av sin utländska gymnasiala eller eftergymnasiala utbildning samt till personer som har en dokumenterad men oavslutad utländsk eftergymnasial utbildning. UHR:s förslag till försöksverksamhet ska innebära att denna kan inledas under 2016 och avslutas den 31 december 2020. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 april 2016.

Satsningar på validering 2016

I budgetpropositionen för 2016 föreslog regeringen förstärkta valideringsinsatser inom flera utgiftsområden (prop. 2015/16:1). Inom utgiftsområde 16 föreslog regeringen bl.a. en ökning med 8 miljoner kronor för 2016 och ytterligare medel för 2017 till UHR för myndighetens arbete med bedömning av utländsk utbildning. Dessutom föreslog regeringen att 30 miljoner kronor avsätts per år för att stötta lärosätena i arbetet med att bedöma reell kompetens av sökandes behörighet till högre utbildning.

Vidare föreslog regeringen att det avsätts 5 miljoner kronor för 2016 för Valideringsdelegationens arbete. Därefter beräknar regeringen 5 miljoner kronor årligen för detta ändamål för 2017–2019.

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16, bet. 2015/16:UbU1, rskr. 2015/16:113).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill precis som vid föregående riksmöte 2014/15 (bet. 2014/15:UbU12 s. 21) framhålla att validering är ett allt viktigare inslag i dagens samhälle. För individen kan valideringen bidra till att erfarenheter och kompetens synliggörs och dokumenteras. Valideringen kan också ge ökat tillträde till arbetsmarknad eller studier, inte minst för nyanlända. För utbildningsanordnaren kan god kännedom om den enskildes befintliga kunskaper och kompetens, behov och förutsättningar innebära att en mer individuellt utformad utbildning kan erbjudas, vilket också i förlängningen innebär att utbildningstiden kan förkortas. Detta sammantaget är också till gagn för samhället i stort eftersom såväl utbildningstid som kostnader kan minska.

Som framgår av ovan pågår ett omfattande arbete med att utveckla och förbättra valideringen i Sverige. Utskottet ser inte något skäl att föregripa det pågående arbetet och avstyrker därför motionerna 2015/16:1514 (S), 2015/16:2018 (KD) yrkande 17, 2015/16:2782 (FP) yrkande 14 och 2015/16:2878 (KD) yrkande 48.

Vad särskilt gäller yrkandet om att Myndigheten för yrkeshögskolan bör få i uppdrag att i samarbete med Svensk Turism AB och Visita arbeta för kompetenshöjning och valideringsmöjligheter för personal inom besöksnäringen vill utskottet peka på att en modell för att validera och synliggöra yrkeskompetens i hotell- och restaurangbranschen har arbetats fram av Hotell- och restaurangbranschens utbildningsråd. Valideringsmodellen är godkänd av Myndigheten för yrkeshögskolan och innefattar kompetenskartläggning och bedömning för yrkesinriktningarna kock, servering, hotellkonferens och hotellreception. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2015/16:3207 (KD) yrkande 28.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om vuxenutbildningen (S, SD och C) som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (SD) och 2 (C).

Utskottets ställningstagande

I detta betänkande behandlar utskottet ett antal motionsförslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet behandlade under riksmötet 2014/15 och som riksdagen avslög i enlighet med utskottets förslag (bet. 2014/15:UbU12 och 2014/15:UbU13).

Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionerna 2015/16:334 (S) yrkandena 1 och 2, 2015/16:1847 (SD) yrkande 13, 2015/16:1957 (C), 2015/16:2190 (S), 2015/16:2534 (S) yrkande 3 och 2015/16:3030 (C).

Reservationer

1. Utökad rätt till komvux och utbildningsplikt, punkt 1 (M)

av Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2275 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2277 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 2 och 6,

2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 17,

2015/16:2775 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8 och

2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 33 och 34 samt avslår motionerna

2015/16:855 av Teresa Carvalho m.fl. (S) och

2015/16:2164 av Mattias Jonsson m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi anser att alla som kommer till Sverige ska göra allt de kan för att göra sig anställningsbara. Eftersom vi har skolplikt t.o.m. nionde klass är det rimligt att dessa krav även ställs på människor som kommer till Sverige senare i livet. Vi vill därför se över införandet av en utbildningsplikt för dem som inte har gått färdigt grundskolan. Att utbilda sig för att uppnå grundskolekompetens ska vara en del av att erhålla bidrag från offentliga medel liksom andra insatser för att göra sig anställningsbar.

Både för den som saknar en fullständig utbildning och den som vill byta yrke eller inriktning spelar den kommunala vuxenutbildningen en central roll. Därför vill vi införa en rätt att läsa in såväl grundläggande som särskild behörighet till högskolestudier på den kommunala vuxenutbildningen. Denna rättighet ska omfatta alla som är behöriga till en sådan utbildning.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

2. Lärningssystem, punkt 2 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Erik Bengtzboe (M), Annika Eclund (KD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 17.

Ställningstagande

Yrkes- och lärlingsutbildning är viktig för tillväxten, inte minst för de små och medelstora företagen. Lärlingssystemet måste även kunna omfatta vuxna, och de som redan har en gymnasieexamen eller en akademisk examen ska kunna byta karriär och bli lärling.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

3. Införande av en vuxpeng, punkt 3 (C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Ulrika Carlsson i Skövde (C) och Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 26.

Ställningstagande

Människor måste få bestämma mer själva. Vi skulle därför vilja se en vuxpeng, likt Nacka kommuns modell. I andra svenska kommuner är det kommunen som är utförare av vuxenutbildningar och bestämmer vilka utbildningar som ska finnas i kommunen. Vi vill i stället att individen själv ska få välja utbildningsutförare på samma sätt som i grund- och gymnasieskolan. Pengen följer den studerande och tillfaller den valda utbildningsutföraren. Genom en vuxpeng skulle en studerande som vill bli bagare kunna läsa yrkesvuxenutbildning på exempelvis en branschskola för livsmedel. Det trots att kommunen inte har någon sådan utbildning.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

4. Yrkeshögskolan, punkt 4 (M)

av Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4–7 samt

avslår motionerna

2015/16:997 av Åsa Lindestam (S),

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,

2015/16:2193 av Agneta Gille m.fl. (S),

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 22,

2015/16:2400 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13 och

2015/16:2526 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S).

Ställningstagande

Yrkeshögskolan är av central betydelse för arbetslivets möjligheter att anställa personer som har ett kvalificerat yrkeskunnande och för individens möjlighet att skaffa sig yrkeskunskaper som är efterfrågade på arbetsmarknaden. Yrkeshögskolan är också en viktig del i det livslånga lärandet då den möjliggör både karriärutveckling och yrkesbyten.

I promemorian En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41) presenteras ett antal förslag på hur yrkeshögskolan skulle kunna utvecklas. Vi har vid en närmare granskning tagit fasta på ett antal förslag i promemorian som vi anser är viktiga att genomföra vid en framtida reformering av yrkeshögskolan.

Att man som blivande student har rätt och tillräckliga förkunskaper för att kunna genomgå och avsluta utbildningen är självklart, men i dag är det dock inte detta som sätter käppar i hjulen för de flesta som vill gå på en yrkeshögskoleutbildning. I stället är det indirekta krav på branscherfarenhet som hindrar många. Därför anser vi, likt förslaget i promemorian, att yrkeshögskolans krav på behörighet och antagning på den här punkten bör ses över och ändras.

Förkunskapskraven behöver också bli mer förutsägbara och rimliga för den som gått en gymnasial yrkesutbildning. Likt förslaget i promemorian anser vi också att andra krav på särskilda förkunskaper än krav på kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande kunskaper bara bör få ställas upp om det finns särskilda skäl. Vidare behöver Myndigheten för yrkeshögskolan få i uppdrag att utreda och föreslå hur enhetligare förkunskapskrav för yrkeshögskoleutbildningar kan se ut och införas.

Yrkeshögskolan spelar i dag en viktig roll för arbetsmarknaden och den enskildes livslånga lärande. Denna roll skulle dock bli starkare om

utbildningsanordnare fick möjligheten att bedriva fria/enskilda kurser. Vi anser därför, likt promemorian, att Myndigheten för yrkeshögskolan bör få i uppdrag att undersöka hur fristående kurser kan ingå i yrkeshögskolans ordinarie utbud. Yrkeshögskolan bör även få tillstånd att redan nu börja anta studenter till fristående kurser om det finns tomma platser på kurserna.

Vidare anser vi, likt man gör i promemorian att kvalitetsgranskningen i likhet med tillsynen bör avse enskilda utbildningar och ske utifrån fastslagna kvalitetskriterier som kopplats till resultat och de studerandes utveckling. Hur kvalitetskriterierna ska formuleras och exakt vilka parametrar för kvalitet och resultat som bör gälla bör dock Myndigheten för yrkeshögskolan få i uppdrag att ta fram. För att studenter och arbetsmarknaden ska kunna jämföra utbildningar och få en rättvis bild av en utbildning kan det vara bra att resultaten av tillsynen och kvalitetsgranskningen inte bara sammanfattas och publiceras som i dag utan även publiceras uppdelat på varje granskad utbildning.

Slutligen anser vi att den nära kopplingen till arbetslivet är en av de viktigaste delarna i en yrkeshögskoleutbildning. Lärande i arbete på en relevant arbetsplats (LIA) har stor betydelse för att studenten ska kunna få ett relevant jobb efter sin utbildning och därför är det oroande att det förekommit att studerande inte fått tillgång till LIA trots att det skulle ha ingått i utbildningen. Därför sluter vi oss till förslaget i promemorian att förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan behöver bli tydligare för att säkerställa att den ansvariga utbildningssamordnaren ser till att det finns LIA-platser på de utbildningar där det ska ingå.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

5. Yrkeshögskolan, punkt 4 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 22 och

2015/16:2400 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13 och

avslår motionerna

2015/16:997 av Åsa Lindestam (S),

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,

2015/16:2193 av Agneta Gille m.fl. (S),

2015/16:2526 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S) och

2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4–7.

Ställningstagande

Det är inte rimligt att vara tvungen att välja karriär i tidig ålder men dagens utbildningssystem är uppbyggt efter just det. För att fler ska kunna arbeta längre måste det bli lättare att byta karriär – de val som görs under gymnasieåren kan inte vara cementerade. Det ska vara möjligt att gå från praktiska utbildningar till teoretiska och vice versa. Det bör därför finnas ett basår till yrkeshögskolan på samma sätt som för högskolan, exempelvis som tekniskt basår, så att det är möjligt att gå till yrkeshögskolan trots en teoretisk bakgrund.

Centerpartiet vill vidare att yrkeshögskolan ska bli mer flexibel för att bättre kunna möta behoven som finns hos människor på dagens arbetsmarknad. Det måste bl.a. finnas möjlighet att gå kortare kvalificerade utbildningar inom yrkeshögskolan som snabbare ger människor den kompetens de vill ha och som företag efterfrågar.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

6. Yrkeshögskolan, punkt 4 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18 och avslår motionerna

2015/16:997 av Åsa Lindestam (S),

2015/16:2193 av Agneta Gille m.fl. (S),

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 22,

2015/16:2400 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13,

2015/16:2526 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S) och

2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4–7.

Ställningstagande

Yrkeshögskolan har en viktig roll för att möta behovet av yrkes- och vidareutbildning hos enskilda. Fler personer kommer i arbete med rätt kompetens.

Alliansregeringen initierade yrkeshögskolereformen som fallit väl ut där en hög andel av de som gått ut yrkeshögskolan fått arbete. Det kan handla om en yrkesutbildning efter gymnasienivån eller att bygga på en tidigare yrkeskunskap. Målet är att det ska finnas yrkesutbildade personer som svarar mot efterfrågan på arbetsmarknaden. För att stärka tillgången på kvalificerad arbetskraft inom områden där det bedöms behövas anser Kristdemokraterna att satsningar ska göras på yrkeshögskolan.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

7. Utbildningsomgångar inom yrkeshögskolan, punkt 5 (M, C)

av Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Erik Bengtzboe (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 18 och

2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Yrkeshögskolan är i dag fokuserad på kortsiktiga arbetsmarknadsbehov, vilket innebär att dess utbildningsutbud ständigt är under omprövning. För att utförare av yrkesutbildningar inom yrkeshögskolan ska kunna göra de investeringar som krävs måste det finnas en långsiktighet. Det bör därför vara möjligt att söka tillstånd att bedriva utbildning för en längre period än vad som är möjligt i dag.

Likt förslagen i promemorian En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41) anser vi därför att Myndigheten för yrkeshögskolans godkännande av utbildning som huvudregel bör omfatta tre utbildningsomgångar, i stället för dagens två. För utbildningar där det bedöms finnas ett behov på arbetsmarknaden men där det är svårt att bedöma behovets omfattning och längd, bör Myndigheten för yrkeshögskolan få besluta om färre utbildningsomgångar. Om man bedömer att det finns ett långsiktigt behov på arbetsmarknaden av de kunskaper som en utbildning kan ge och behovet av dessa kunskaper inte tillgodoses utanför yrkeshögskolan, anser vi likt förslaget i promemorian att ett beslut får omfatta upp till fem utbildningsomgångar.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

8. Eftergymnasial utbildning för särskoleelever, punkt 6 (M, SD, C)

av Betty Malmberg (M), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Erik Bengtzboe (M), Robert Stenkvist (SD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2402 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 17 och

2015/16:2775 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

För personer med funktionsnedsättning visar statistiken att de i genomsnitt har en lägre utbildningsnivå än andra och att de har det svårt att få in en fot på arbetsmarknaden trots att många skulle kunna vara fullt delaktiga i arbetslivet med rätt stöd. För många elever från gymnasiesärskolan stängs dock dörren för vidare utbildning efter kurser på folkhögskola. För den som vill studera finns enstaka kurser vid kommunens särskilda utbildning för vuxna eller folkhögskola. Universitet och högskolor erbjuder i dagsläget inga anpassade utbildningar. En del av problematiken är ersättningen. Särskoleelever som går vidare till högskola har inte rätt till studiemedel eftersom studietakten är långsammare än på andra utbildningar och de därför inte skulle ta det antal poäng som krävs. Samtidigt förlorar den som studerar på högskola rätten till aktivitetsersättning. Dessa elever hamnar i ett moment 22 som är oacceptabelt. Aktivitetsersättning utgör den största inkomstkällan för många som har gått i särskola, och om personen förlorar det stödet blir det givetvis svårt att studera vidare.

En annan del av problemet är att utbildningarna inte är anpassade efter studenternas förutsättningar utan är utformade efter studenter som gått i den vanliga gymnasieskolan. Intressant är då att följa det projekt som Högskolan i Gävle har drivit där elever som gått särgymnasium erbjudits att söka en ordinarie högskoleutbildning. Skillnaden var att de läste utbildningen på fyra år i stället för tre, och att vissa kursmoment anpassades. Examenskraven var dock desamma. Utfallet av projektet blev mycket gott och det bör ses över om permanenta verksamheter kan inrättas. Vi ser ett behov av att utreda hur man kan skapa fler möjligheter till eftergymnasial utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

9. Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, punkt 7 (M)

av Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:3074 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 19,

2015/16:3226 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkande 43 och

2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 29 och 30 samt avslår motionerna

2015/16:607 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (båda M) yrkande 2 och

2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 15.

Ställningstagande

Skillnaderna mellan kvalitet och tillgänglighet i utbildning i svenska för invandrare (sfi) är alltför stora beroende på var i Sverige man hamnar. Möjligheterna till yrkesinriktad sfi ges i dag i ett fåtal kommuner trots att det visat på mycket goda resultat. Vi vill att sfi-undervisning ska kunna ges på distans och vara webbaserad. Det skulle möjliggöra att fler kan delta i specialiserad svenskundervisning även från orter där sådan undervisning inte tillhandahålls. Det möjliggör även en större flexibilitet för deltagarna att schemalägga sina studier för att exempelvis kombinera med arbete.

Att klara kompetensförsörjningen inom välfärdens verksamheter är en komplex utmaning som inte har några enkla lösningar och svar. Ett förslag är att utbildning i svenska för invandrare anpassas och kombineras med praktik inom välfärdssektorn. Eftersom det bl.a. behövs fler som arbetar inom hälso- och sjukvården bör man arbeta för att utbildningar i svenska för invandrare snarast möjligt anpassas och kombineras med praktik inom vården och omsorgen.

Fortfarande finns få utvärderingar av utbildning inom ramen för sfi. Det finns bristfälliga eller inga slutsatser om vad som fungerar och vad som inte fungerar. Och fortsatt är kvaliteten på undervisningen på många platser bristfällig. Eftersom ingen ansvarar för tillsynen eller utvärderar undervisningen anser vi att Skolinspektionen ska utöva tillsyn samt kunna ta över svenskundervisning inom ramen för sfi som inte håller måttet.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

10. Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, punkt 7 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 15 och avslår motionerna

2015/16:607 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (båda M) yrkande 2,

2015/16:3074 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 19,

2015/16:3226 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkande 43 och

2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 29 och 30.

Ställningstagande

Utbildning i svenska för invandrare måste få en tydligare koppling till den kommunala vuxenutbildningen och arbetsmarknaden samt individanpassas mer. Det ska gå att kombinera studierna med praktik och arbete.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

11. Yrkesinriktad undervisning i svenska, punkt 8 (M, C)

av Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Erik Bengtzboe (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33.

Ställningstagande

För att förbättra integrationen och få fler i arbete behöver det bli lättare att komplettera sin utbildning från hemlandet och göra det möjligt att kombinera utbildning i svenska för invandrare (sfi) med andra former av språkinläring knutna till yrkeskunskap (sfx).

På många platser i Sverige saknas lösningar för yrkesinriktad svenskundervisning. Men det finns flera goda exempel, ett exempel är sfx, som man valt att kalla det i Stockholms län. Sfx har som syfte att ta till vara nyanländas yrkeskompetens och är en bra modell som bör finnas i hela landet. Kurserna utgör en skräddarsydd väg genom systemet och samlar alla pusselbitar som krävs för att eleverna så snart som möjligt ska kunna börja arbeta inom sitt yrkesområde. För att möjliggöra yrkesinriktad svenskundervisning i hela landet är fjärrundervisning en förutsättning.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

12. Validering, punkt 9 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 14 och
avslår motionerna

2015/16:1514 av Azadeh Rojhan Gustafsson och Agneta Gille (båda S),

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 17,

2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 48 och

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 28.

Ställningstagande

Validering och kompletterande utbildningar bidrar till att individen får sin kompetens värderad och de formella kvalifikationer som krävs för att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Det behövs mer resurser för validering och kompletterande utbildningar för att snabba på och effektivisera processerna.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

13. Validering, punkt 9 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 17,
2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 48 och
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 28 och
avslår motionerna
2015/16:1514 av Azadeh Rojhan Gustafsson och Agneta Gille (båda S) och
2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 14.

Ställningstagande

Många människor har värdefulla kunskaper som har förvärvats genom lång yrkeserfarenhet eller genom utbildning i ett annat land. Dessa kunskaper måste tas till vara och till fullo kunna bedömas vid en rekrytering. Det görs inte i dag. Både samordningen av och kvaliteten på valideringen av akademiska kunskaper och arbetslivserfarenheter måste förbättras och handläggningstiderna kortas. Validering behöver därför formaliseras i ett rikstäckande system så att arbetet med att höja kvaliteten kan systematiseras. Vägen till arbetsmarknaden måste bli kortare.

Vidare bör Myndigheten för yrkeshögskolan få i uppdrag att i samarbete med Svensk Turism AB och Visita arbeta för kompetenshöjning och valideringsmöjligheter för personal inom besöksnäringen.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 10 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 10. Då det gäller motionsförslaget från företrädare från vårt parti hänvisar vi till det senaste ställningstagandet som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande fråga i betänkande 2014/15:UbU13. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 10 (C)

Ulrika Carlsson i Skövde (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 10. Då det gäller motionsförslaget från företrädare från mitt parti hänvisar jag till det senaste ställningstagandet som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande fråga i betänkande 2014/15:UbU12. Jag vidhåller de synpunkter som företrädare för mitt parti framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:334 av Berit Högman m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta utbildningens betydelse för utvecklingen i Värmland och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta utbildningens betydelse för att bryta traditionella könsmönster vid yrkesval och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:607 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undervisningen i Svenska för invandrare, sfi, även ska omfatta familjejuridik, privatekonomi och konsumentkunskap och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:855 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av kompetensförsörjning i samband med byggandet av Ostlänken och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:997 av Åsa Lindestam (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta möjligheterna med studieortsbaserad distansutbildning och regionala samarbeten inom ramen för yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1514 av Azadeh Rojhan Gustafsson och Agneta Gille (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av nya riktlinjer för validering av kompetens från frivilligt arbete inom och utanför ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att komvux ska vara väl utbyggt och erbjuda våra ungdomar en reell möjlighet att

vid behov läsa in ämnen för att kunna sadla om och välja en väg inom högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1957 av Per Lodenius och Annika Qarlstson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram regelverk som ger möjlighet för den som gått i särskola att studera på högskola och yrkeshögskola liksom på andra eftergymnasiala utbildningar, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2018 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkta valideringsinsatser och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om satsningar på yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2164 av Mattias Jonsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över enskilda gymnasiebetygs giltighetstid och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2190 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta utbildningens betydelse för framtidens jobb i Västsverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2193 av Agneta Gille m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta vikten av yrkesutbildade barnskötare och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2275 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad rätt till komvux och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2277 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad rätt till komvux och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av en utbildningsplikt och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2399 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att lärlingssystemet erbjuds vuxna och att de som redan har gymnasieexamen eller liknande examen ska kunna byta karriär och bli lärling, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör bli möjligt för utförare av yrkeshögskoleutbildningar att ansöka om tillstånd att bedriva utbildning för en längre period än i dag och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett basår till yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en vuxpeng för vuxenutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att språkinläring knuten till yrkeskunskap, SFX, ska finnas tillgänglig i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2400 av Solveig Zander m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten till omställning från ett arbete till ett annat förbättras genom att yrkeshögskolan blir mer flexibel, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2402 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur man kan skapa fler möjligheter till eftergymnasial utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2526 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvecklingen av yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2534 av Börje Vestlund m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av utbildningsinsatser för en växande Stockholmsregion och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2734 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över antagningskraven och behörigheterna på yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förkunskapskrav till yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om godkännande av utbildningsomgångar på yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka hur fristående kurser kan ingå i yrkeshögskolans ordinarie utbud och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillstånd att börja anta studenter till fristående kurser om det finns tomma platser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalitetsgranskning av yrkeshögskolans utbildningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om LIA-platser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på utökad rätt till komvux och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2775 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att erbjuda personer med funktionsnedsättning studiepåbyggnad efter särgymnasium och folkhögskola och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på utökad rätt till komvux och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2782 av Jan Björklund m.fl. (FP):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade insatser för validering och kompletterande utbildningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undervisningsformen svenska för invandrare individanpassas mer samt att undervisningen får en tydligare koppling till arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD):

48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra valideringen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3030 av Anders Åkesson och Staffan Danielsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett system där regional prioritering av nationella resurser för kompetensförsörjning och kompetensmatchning utvecklas och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3074 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbildningar i svenska för invandrare bör anpassas och kombineras med praktik inom välfärdssektorn och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att i samarbete med Svensk Turism AB och Visita arbeta för kompetenshöjning och valideringsmöjligheter för personal inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3226 av Cecilia Widegren m.fl. (M):

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast möjligt arbeta för att utbildningar i svenska för invandrare anpassas och kombineras med praktik i vården och omsorgen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3241 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sfi-undervisningen ska kunna ges på distans och webbaserat och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolinspektionen ska granska och tillse att sfi-undervisningen uppfyller kraven och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av en utbildningsplikt och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rätten att läsa på komvux bör utvidgas till alla som är behöriga och tillkännager detta för regeringen.